

POSELSTVÍ VELIKONOČNÍHO OSTROVA

METODIKA PRO MALÉ 7–12 LET

TURISTIKA NA OSTROVĚ
E-PŘÍLOHA PRO MALÉ

11

MAJITEL HOTELU

Majitel hotelu věří, že turistika je motor ostrova Rapa Nui. Osm tisíc obyvatel žijících na vzdáleném malém ostrově se stará, aby 128 tisíc turistů, kteří sem ročně dorazí, mělo veškerý komfort. Všichni pečují o turisty, kterých je každým rokem víc a víc. Peníze jdou na stavbu dalších hotelů a ubytovacích zařízení, restaurací a kaváren. Obyvatelé se snaží držet domorodý styl a současně nabízet luxus a pohodlí, například hotelové bazény.

Majitel hotelu: „Snažím se nabízet to, na co jsou turisté zvyklí při svých cestách. Určitě by nechtěli u nás jíst jen tradiční batáty s rybou. A tak nechávám vozit z pevniny nejrůznější speciality, připravuji pro ně například japonské sushi. Z příjmu z turistů já i moji sousedé zajišťujeme všechny naše potřeby, vše si můžeme nechat dovézt. Plánuji také vybudování bazénu. Podnikání ale není zadarmo a tak už nemám tolik času ležet v houpací síti anebo se starat o vlastní zahradu se zeleninou. Doufám, že turisté k nám nepřestanou jezdit.“

NOVINÁŘ TEPANO

Novinář Tepano pozoruje, jak se mění vztah ostrovanů k sochám. Dříve pro ně moai měly hodnotu především posvátnou. Obyvatele vůbec nenapadlo na ně hledět tržně. Ale s masovým příjezdem turistů v poslední době si místní uvědomili další hodnotu soch. A proto si jich nyní váží více a starají se o ně mnohem lépe než dřív: hlídají je proti vandalům, poukazují na jejich křehkost a brání turistům, aby na ně sahali. Bohužel koně, kteří po ostrově volně pobíhají, tato opatření nedodržují a s opatrným našlapováním kolem roztroušených uměleckých objektů si hlavu nelámou.

Sošky, CD, keramiku a umělecké předměty napodobující sochy, či například mluvící hole si turisté mohou koupit na každém kroku. Je to skoro obtěžující a únavné.

Tepano: „To, co jsme schopni udělat pro turisty, jasně ukazuje, jak jsme do nich zahledění. Zapomínáme, že ostrov nemáme rozvíjet pro návštěvníky, ale hlavně pro sebe. Máme zde dobré přírodní podmínky pro větrné a solární elektrárny, mohli bychom být energeticky nezávislí. Vůbec se o to ale nesnažíme. Místo toho jsme závislí na benzinových generátorech. Jenže když se zpozdí loď z Chile, nemá celý ostrov ani benzin ani plyn.“

STAROSTA OBCE HANGA ROA

Starosta si uvědomuje, že zřetelným bodem zlomu pro turistiku na ostrově byl film Rapa Nui – pupek světa, který se natáčel na Velikonočním ostrově v roce 1993 v produkci Kevina Costnera. Filmaři tehdy všem ostrovanům platili velké odměny. Lidé začali z těchto peněz investovat do chat a hotýlků. Na ostrov začali proudit větší davy turistů.

Starosta: „Díky turistům se vybuďovala kvalitní asfaltová silnice kolem ostrova. Turisté využívají motorky, auta a čtyřkolky k pohybu po ostrově. Nyní zde jezdí téměř 4 tisíce automobilů. Více turistů znamená více problémů. Nejvíce je to znát ve velké produkci odpadků, které se snažíme přebrat ve sběrně a pak je posíláme lodí do Chile k recyklaci. Jako starosta stále častěji řeším problém spotřeby pitné vody, která na rozdíl od minulosti nepadne na uhašení žízně lidí a rostlin, ale spíše na naplnění hotelových bazénů. Najednou se tu hrozně zrychlil vývoj. Lidé, kteří tu žili v poklidu z moře a zahrady, začali moc koukat dopředu a zapomněli na přítomnost.“

KRÁLOVNA KRÁSY LILI PATE

Turistika na ostrově podporuje udržování dávných zvyků a polynéské kultury. Jednou z dnešních oblíbených atrakcí je i volba královny krásy napodobující soutěž o titul Ptačího muže, která byla kdysi na ostrově pořádána každý rok.

Díky velkým ziskům z turistiky mohou dnešní obyvatelé ostrova také cestovat po světě. Většina z nich vyráží za poznáním jiných zemí jako turisté, někteří ale možnosti cestovat využívají také k šíření poselství ostrova. Příběh Velikonočního ostrova je názorný příklad toho, jak je lidská společnost závislá na svém prostředí a jaké následky může mít nevratné poškození životního prostředí.

Zdejší královna dokonce navštívila moravskou vesnici Bohdalice na Vyškovsku: „Svoji návštěvu jsem věnovala tomuto místu kvůli ochraně přírody. Zde, na místě, kde vztyčili symbolicky sochu moai, jsme chtěli připomenout, co může způsobit nevhodné hospodaření člověka s přírodními zdroji, což se stalo u nás na Velikonočním ostrově.“

Socha na Vyškovsku stojí u místní ekofarmy, kde se místní sdružení Manner rozhodlo vytvořit archeo-eko-park. Moai tu mají připomínat příběh o lidech z Velikonočního ostrova, kteří kvůli stavbě soch vytěžili dřevo a zcela tak zničili celý svůj ekosystém. Do výroby první sochy se zapojilo deset nadšenců. Na Velikonočním ostrově vybrali jednu sochu, nafotili ji a změřili, pak vytvořili její polystyrenovou kopii a vyrobili formy. Podle nich pyk byla socha odlita ze speciálního betonu. Měří tři a půl metru a jde o první skulpturu tohoto druhu na Moravě. Pozvání sem pak přijala a domorodý tanec předvedla Lili Pate – královna krásy z Rapa Nui.

Zdroj:

MAŇAS, Dalibor, ČTK. Socha moai z Velikonočního ostrova stojí v Bohdalicích pro výstrahu. *iDNES.cz* [online]. 23. května 2012, 9:16 [cit. 11. 10. 2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/brno/zpravy/sochy-velikonocniho-ostrova.A120523_1782289_brno-zpravy_dmk.

MARIA Z CHILE, SPOLUHAJITELKA RESTAURACE

Populární ostrov s celoročně příjemným podnebím láká čím dále více turistů. S tím také vzniká potřeba většího počtu pracovních sil. Ti sem proudí zejména z Chile, což změnilo poměr domorodců a přistěhovalců z 2700 obyvatel v roce 1992 na téměř 8000. Aby nedošlo ke ztrátě jazyka a kultury, byla nařízena různá omezení pro pobyt na ostrově.

Maria: „Jsem ráda, že mám práci, která je dobře placená. Vdala jsem se tu a ostrov je teď mým domovem. Ale zvyšující se počet lidí způsobuje, že například v nemocnici stojíme na ošetření dlouhé fronty – je malá pro tolik obyvatel. Vadí mi také, že pokud bych se s mužem rozvedla, podle nového nařízení nesmím na ostrově zůstat. I turisté tu mohou být jen na určitý počet dní. Na druhé straně chápu, že ostrov má své limity.“

TURISTA KAREL Z ČESKÉ REPUBLIKY

Ostrov uprostřed oceánu se záhadnými sochami, tajemstvím a polynéskou kulturou je velkým lákadlem pro cestovatele z celého světa. Obzvláště v době Velikonoc je ostrov skoro zašlapaný do moře návalem turistů. Velkým lákadlem není jen národní park, který pokrývá skoro celý ostrov, ale také stylové stavby a kavárničky, ukázky rituálních tanců a zpěvů, obchody plné suvenýrů, outdoorové možnosti jak poznat ostrov všemi smysly. Je to ale skutečné nebo jen divadlo pro turisty?

Turista Karel: „Je skvělé si to tady všechno užívat naplno. Nafotil jsem úžasné fotky soch. Jízda čtyřkolkou, potápění v oceánu s profíkem, skvělé bary, nádherné tanečnice nebo i možnost originálního tetování – to vše byly skvělé zážitky. Jen jsem byl trochu zklamaný, že po přiletu mě nepřivítala usměvavá Polynésanka s květinovým věncem, ale odvezl nás tlustý chlap v umaštěné mikině v rozhrkané dodávce. Asi toho už mají moc. Ceny jsou taky velmi přemrštěné. No a na sochu jsem si nemohl ani sáhnout, to mě zklamalo. Slyšel jsem, že uvažují o zdražení vstupu do národního parku k sochám. To už pak bude turistika jen pro nejbohatší smetánku, já už se sem nepodívám za tolik peněz.“

